

Ο ΟΙΔΟΣ
ΤΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΙΩΝ ΤΕΚΝΩΝ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ.

ΤΟΜΟΣ Β΄.

ΤΕΥΧΟΣ Α΄

ΙΟΥΝΙΟΣ.

Ο Αναγνώστης προσκληθείς να ἀπερώση
ἕωκ τινὰ εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἀπο-
κείου τούτου (ἴτετε εἰς ἐμὲ, ὅτις προτιμῶ
μᾶλλον θανάτου σοφίας ἢ πλούτου;

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.— Ἡ Μήτηρ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος.— Ἡ Μικρὰ Μή-
τηρ. (Συνέχεια ἔρα Τευχ. Α΄. Σελ. 3). — Αἱ Γυναῖκες.— Ὁ Αἰκρός.— Ἄαράν Βε-
σκήδ.— Γνωμικά.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΖΑΚΥΝΘΟΣ
ΠΑΡΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

1858.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ὑπὸ **Ι. Π.**

Πύρλα διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς, χειρουργικῆς καὶ μαιευτικῆς, Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Τριπόλει Β. Γυμνασίου, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν. ἐξεδόθη, ἀλλ' ἐξηντλήθη ἡ πρώτη αὐτοῦ ἐκδοσις, διὸ ἤδη ἔγινε καὶ δευτέρα, βελτιωμένη τῆς πρώτης. παρὰ τοῦ ἰδίου συγγραφέως. Τὸ σῆγμα τοῦτο ἀναγκαϊότατον εἰς ἅπαντας, ὡς τὸ μόνον δυνάμενον νὰ ἀποσκορακίσῃ πολλὰς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας, θερμῶς τὸ συσταίνομεν. Ἡ σπανιότης τῶν τοιούτων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων εἰς τὸ Ἑλληνικόν. μας ἔθνος, μας ἐπιβάλλει νὰ διακρίνωμεν τοὺς καταγνομένους εἰς τὴν σόνταξιν τῶν τοιούτων, ἀφοῦ καταβάλλουν τσαρῦτους κόπους πρὸς ἀναπλήρωσιν καὶ πλουτισμὸν τοῦ ἔθνους μας. Συγχαίρομεθα οὖν τὸν Καθηγητὴν Κύριον Πύρλαν, εὐχόμενοι ἐνταυτῷ νὰ ὤψωμεν καὶ ἄλλα παρ' αὐτοῦ ἐκδιδομένα.

Ο ΦΙΛΟΣ

ΤΗΣ

ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ.

ΤΟΜΟΣ Β΄.

ΤΕΥΧΟΣ Δ΄.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ 1858.

ΙΟΥΝΙΟΣ.

Η ΜΗΤΗΡ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ.

Τοῦ ἁ Ναπολέοντος μήτηρ καὶ τοῦ γ' Ναπολέοντος προμήτωρ ἦτο ἡ Κυρία Λετιζία, περιώνυμος διὰ τε τὸν νοῦν καὶ τὰς οἰκιακὰς καὶ χριστιανικὰς αὐτῆς ἀρετὰς καὶ διότι ἐγέννησε τὸν μέγαν ἄνδρα τῆς ἐποχῆς, τὸν αὐτοκράτορα τῶν Γάλλων καὶ διαιτητὴν ἀπιστῶν τῶν τῆς Εὐρώπης διενέξεων, τὸν ἐνδοξόν πολεμιστὴν καὶ δορικτήτορα καὶ τὸν μεγαλοφύεστατον ἡγεμόνα, διπλωμάτην καὶ πολιτικόν· ἐγένετο δὲ συνάμα μήτηρ πέντε υἱῶν βασιλέων. Ἐγινώσκετο ἡ Κυρία αὕτη ὑπὸ τὸ ὄνομα Μαρία Λετιζία Ρωμολίνου Βοναπάρτου καὶ μετὰ ταῦτα ὡς Κυρία Μητὴρ γενετικῆρ γῆν ἔσχε τὴν Κύρνον ἢ Κορσικὴν, εἰς ἣν ἀπέφυκον Ἕλληνες Φωκαεῖς, κατὰ τὰς 24 Αὐγούστου 1750 γεννηθεῖσα ἐν Λίκαϊῳ ἢ Ἀδιακίῳ Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο πεποικισμένη σθερὸν χαρακτῆρα καὶ ὀρθὴν καὶ ὑγιᾶ κρίσιν· παρθένος, τὸ εἶς ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγουσα, χαριεσάτη, ὠραιότατη καὶ μία τῶν εὐγενεσέρων καὶ κομψοτέρων γυναικῶν τῆς Εὐρώπης ὑπῆρξε, τὸν τύπον παρισῶσα Ῥωμαίας οἰκοδεσποίνης. Κατὰ τὸ 1767 ἡ νεᾶνις αὕτη ἐνυμφεύθη τὸν Κάρολον Βοναπάρτην, καταγόμενον ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Τοσκάνης, δικαστὴν δὲ ἐν τῇ νήσῳ Κορσικῇ. Κατὰ τὴν 7ῆν Ἰανουαρίου 1768 ἔτεκε τὸν Ἰωσήφ Βοναπάρτην, κατὰ δὲ τὴν 16ῆν Αὐγούστου τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1769 προσήνεγκε δῶρον εἰς πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα, εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον, τὸν ἄνδρα τῶν θαυμασῶν προορισμῶν καὶ τυχῶν, τὸν μεγαλεπήβολον, μεγαλοφυῆ καὶ δαιμόνιον Ναπολέοντα. Περίεργόν τι συνέβη εἰς τοῦτον τὸν τοκετόν. Οὐσα ἡ μήτηρ ἐν τῇ ἐκκλήσιᾳ αἴφνης προσεβλήθη ὑπὸ τῶν κοιλοπονημάτων καὶ μόλις ἐφθασεν εἰς τὸν οἶκον, ἀδυνατοῦσα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ἑαυτῆς θάλαμον, ἠλευθερώθη τὸ τιμαλφέστατον τοῦτο ἄρβεν ἐπὶ τάπητος ἐξαικονίζοντος τὸν Ἀχιλλέα καὶ ἄλλους Ἥρωας, ὡς ἐν τῇ κοιτίδι τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ ἱεροῦ Ἀμβροσίου σίφη μελισσῶν ἵπταντο, οἷον εἰ προμήνυμα εὐφρα-

ΙΛΙΟΒΑΤΕΙΟΣ

**ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ**

δσίας και γλυκύτητος λεκτικῆς ὅθεν ἔλαβα τὴν ἀρχὴν ἢ φήμη τοῦ ὅτι ἐγεννήθη ἐπάνω τῶν δαφνῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου μετὰ τοῦ συζύγου ὑπέστη ἡ Κυρία Βοναπάρτου, ἀμέμπτου διαγωγῆς καὶ μεγάλης ἀρετῆς γυνὴ, τοὺς κινδύνους καὶ τὰς λύπας· κατὰ τὸ 1776 ὁ Κάρολος ἐξελέχθη μέλος τῆς πρεσβείας, ἣν οἱ εὐγενεῖς τῆς Κορσικῆς ἐξεπέσειλαν εἰς Λουδοβίκον τὸν 13', ἐκπαιδευούσης τῆς Λετιζίας ἐν τῇ νήσῳ τὰ ἑαυτῆς τέκνα· κατὰ τὸ 1777 ἐγένετο παραδεκτὸς ὁ υἱὸς Ναπολέων ἐν τῇ Βριέννῃ Σχολῇ, διακρινόμενος ἐπὶ ἠθικῇ καὶ γιγαντιαία προόδῳ. Χηρεύσασα τὰς 24 Φεβρουαρίου 1785, ὑποστρίγμα ὀκτὼ τέκνων ἀρρένων καὶ θήλων, ἡ Κυρία Βοναπάρτου ἀνέπτυξε χαρακτῆρα τοσοῦτον εὐγενῆ καὶ σταθερὸν, ὥστε δύναται τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἐγκαυχᾶται τὸ γυναικεῖον φύλον. Πεσοῦσης τῆς Κορσικῆς κατὰ τὸ 1793 εἰς χεῖρας τῶν Ἀγγλων, ἡ ταύτης οἰκογένεια ἀσπασθεῖσα τὴν τῆς Γαλλίας μερίδα, παραιτήσασα τὴν πατρίδα ἐζήτησεν ἄσυλον εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Καταφυγούσα δὲ εἰς Μασσαλίαν μετὰ τοῦ υἱοῦ Λουκιανοῦ καὶ τῶν τριῶν συγατέρων Ἑλίσης, Παυλίνης καὶ Κάρολίνης καὶ περιθαλπομένη ὑπὸ τῆς συντάξεως τῆς παραχωρηθείσης παρὰ τῆς ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως εἰς τοὺς πρόσφυγας πατριώτας, ἡ μνημονευθεῖσα Κυρία ἔζη ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν αὐτῆς πόρων ἄχρι οὗ, προδιδομένου τοῦ περιποθίτου υἱοῦ αὐτῆς Ναπολέοντος εἰς τὸ ἀξίωμα στρατάρχου τοῦ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ στρατοῦ, ἐβελτιώθη ἡ τύχη αὐτῆς τε καὶ τῶν υἱῶν. Ἀναδειχθείσης τῆς ὑπατικῆς κυβερνήσεως, ἅπαντα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας Βοναπάρτου συνῆλθον εἰς Παρισίους. Ἀλλὰ οὐδόλως λησμονήσασα ἡ συνετὴ αὕτη Κυρία τὰς περιπετείας τοῦ βίου καὶ λίαν δύσπιστος εἰς τὴν σταθερότητα τῆς μειδιώσης τύχης, ἔζη ὀπωσοῦν φειδωλῶς καὶ μετριοφρόνως ὥστε ἐγένετο ἀντικείμενον τῶν σκακασμῶν τῶν νεοπλούτων. Αὕτη δὲν ἐθαμβόνητο ἐκ τῆς λαμπρότητος τῆς περὶ ἑαυτὴν ἀστραπτούσης, καὶ, ὅτε ἐμέμφοντο τὴν φειδωλίαν αὐτῆς, συνειθίζε νὰ λέγη ὡς ἐκ λυπηρᾶς προαισθήσεως, τίς ἐξεύρει μὴ ὑποχρεωθῶ νὰ δώσω ἄρτον εἰς ἅπαντας τοὺς περὶ ἐμὲ βασιλεῖς. Ἀναβὰς τὸν θρόνον ἠθέλησεν ὁ Ναπολέων ὥστε ἡ αὐτοῦ μήτηρ νὰ ἔχη αὐτὴν ἐπαξίαν τοῦ νέου Καίσαρος. Ἦδη ἡ Κυρία μήτηρ, βιοτεύουσα μέχρι τότε μετὰ τοῦ υἱοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ Καρδινάλιου αὐταδέλφου Φέσχῃ, κατάρχησε μεγαλοπρεπῆς ἀνάκτορον, ἀναγκασθεῖσα νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἐθιμοταξίας τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς. Ὡς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ναπολέοντος, οὕτω καὶ ἐν τῇ τῆς Κυρίας μητρὸς ὑπῆρχον κυρίαὶ τῆς τιμῆς ἀναγνώστριαι, βασιλικαὶ ξεράπαιλαι, θαλαμηπόλοι, ἡγεμονικοὶ ὑπηρέται, οἱ ἐπὶ τῶν ἀληθουσῶν, γραμματεῖς καὶ καθεζῆς· αὗται δὲ αἱ ἀξίαι πάντοτε σχεδὸν ἐνεπιτελοῦντο εἰς ἱστορικὰς ἐπισημότητας, οἷαι ἦσαν οἱ κόμητες Cossé-Bris-

sac, de la Ville, d'Esternon, ὁ στρατηγὸς d'Estrées, ὁ ὑποκόμης Arlincourt, ὁ κόμης Beaumont, ἡ δούκισσα d'Abrantès κ.τ.λ. Ἡ Κυρία μήτηρ, καὶ ἀκούσα συγκατένευσεν εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν, ἥτις συνάδευε τὴν νέαν αὐτῆς κατάστασιν· ἀλλ' οὐχ ἤττον ἀπολαύουσα τοῦ παρόντος δὲν ὀλιγώρει νὰ προσφαλιζέται κατὰ τῶν τυχῶν τοῦ μέλλοντος. Μάστιγν ὁ αὐτοκράτωρ προσέφερεν εἰς αὐτὴν πλοῦσιαν δῶρα· δὲν ἠδύνατο οὕτως ἵνα ἔχη ταύτην πόρρω τῆς μεγαλοδωρίας τῶν ἐορτῶν αὐτοῦ καὶ τῶν θριάμβων. Ὁ Ναπολέων ἀπεδοκίμαζε τὴν φειδωλὸν κλίσιν τῆς μητρὸς, ὠθοῦσιν ταύτην ἄχρι τῆς φιλαργυρίας. Ἐδείχθη ὅμως αὕτη εὐεργετικὴ εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα, ὧν ἐγένετο προσπίστρις, καὶ πρὸς βοήθειαν τῶν συσθεθέντων τῇ εὐσπλαγχνίᾳ αὐτῆς δυστυχῶν μετεχειρίζετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς ἐφημερίους τῶν Παρισίων. Ὁ δούξ τῆς Γαέτας καὶ κυρία τις Κόρσα, ὀνόματι Σαβερία, ἥτις ἀνέθρεψε τοὺς υἱοὺς αὐτῆς, ἔχαιρον ἀποκλειστικῶς τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Κυρίας μητρὸς· αὕτη εἰς ἄκρον πνευματώδης ἦτο πεπλουτισμένη μεγίστην ὀξυδερκειαν ἵνα γνωρίζῃ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας τὰ τὴν συνοδίαν ταύτης ἀποτελοῦντα ὑποκείμενα. Παρουσιασθείσης τῆς δουκίσσης Chevreuse ταύτη κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ναπολέοντος ὡς κυρίας τοῦ παλατιοῦ, αὕτη, εἶπε, δὲν ἀγαπᾷ ἡμᾶς· ἀναγινώσκω ἐπὶ τοῦ φαιδρῶ αὐτῆς προσώπου ὅτι αὕτη μισεῖ τὸν αὐτοκράτορα. Ὀλίγω ὕστερον ἡ Chevreuse ἐξωρίσθη κατὰ συναίνεσιν τοῦ Ναπολέοντος. Ἡ Κυρία μήτηρ, ἐθάρρησε τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1814 ὡς ἀναπόφευκτόν τι συμβᾶν ὅθεν καὶ δὲν ἐξεπλάγη. Ἠκολούθησεν εἰς Blois τοὺς υἱοὺς αὐτῆς Ἰωσήφ, Λουδοβίκον καὶ Ἰερώνυμον, ἐλθοῦσα δὲ εἰς Ἰταλίαν, μεθ' ἐκείτης ἔφερε κολοσσαίαν περιουσίαν, προῖδν τῆς ἐπὶ δεκαπενταετίαν οἰκονομίας αὐτῆς. Τινὲς τῶν υἱῶν αὐτῆς εὐλόγουν τότε τὴν μητρικὴν πρόνοιαν, ἐπειδὴ ἡ Κυρία μήτηρ ἐγένετο οὐχὶ σπανίως τὸ ἔρεισμα τῆς προγεγραμμένης καὶ δυστυχῆς αὐτῆς οἰκογενείας. Ἐπανέκαμψεν εἰς Παρισίους κατὰ τὸ 1815, ἀλλὰ μετὰ τὰ δυστυχήματα τοῦ Οὐατερλοῦ καὶ τὴν δευτέραν παραίτησιν τοῦ Ναπολέοντος ἐγκατεστάθη εἰς Ρώμην. Ὁ ἀποχωρισμὸς τῆς Κυρίας μητρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ ὑπῆρξε θέαμα συγκινητικώτατον δικοπτομένη ὑπὸ τῶν δακρύων δὲν ἠδυνήθη εἰμὴ νὰ προφέρῃ ταύτας τὰς ἐκφραστικωτάτας λέξεις, εἰς τὴν εὐχὴν μου, υἱέ μου, ἀμόφτεροι δὲ ἐναγκαλισθέντες ἀπεχωρίσθησαν ἵνα μὴ ἐξαιδῶσιν ἀλλήλους ποτέ. Ἐκτοτε ἔζη ἡ Κυρία μήτηρ μεμονωμένη, πλὴν πάντοτε ἤρχετο εἰς τὸν νοῦν αὐτῆς ἡ ἰδέα νὰ ἐξαιδῆ τὴν οἰκογένειαν εἰς τὸ τῆς πατρίδος ἔδαφος. Γενναία γυνὴ! Ὅτε κατὰ τὸ 1820 συνωμοσία ὑπὲρ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος ἐξηπλοῦτο ἀπανταχοῦ τῆς Γαλλίας, τοῦ Γάλλου πρέσβως De-Blacas καταμηνύσαντος εἰς τὴν Παπικὴν Κυβέρνησιν τὴν Κυ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ρίαν μητέρα ως δικοσπείρουσαν εκατομμύρια ἐν τῇ Κορσικῇ πρὸς στάσιν, ἀπεκρίθη αὐτῇ τῷ γραμματεῖ τῆς ἐπικρατείας ὅτι ἐὰν διακατεῖχον εκατομμύρια ἤθελον καταναλώσει ταῦτα ἵνα ἐτοιμάσω σόλον, ὅπως ἀρπάσω ἐκ τῆς Ἁγίας Ἐλένης τὸν αἰχμάλωτον Αὐτοκράτορα· ἀποχαιρέτησα τὸν Καρδινάλιον εἰσῆλθον εἰς τὰ ἐκυτῆς δωμάτια. Ὁ θάνατος τοῦ Αὐτοκράτορος συμβῆς ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἁγίας Ἐλένης τὰς 5 Μαΐου 1821 κατεπίκρανε τὴν μητέρα, ὑποστάσιν καὶ ταύτην τὴν τελευταίαν καὶ σκληρὰν δοκιμασίαν. Κατὰ τὸ 1830 διεβόλη ὁ μὲρὸς ἐκ πτώσεως, καταληφθεῖσα δὲ ἀκολούθως ὑπὸ πυρετοῦ γαστρικοῦ καὶ οὐδόλως ἰσχυσάντων τῶν πολυειδῶν θεραπευτικῶν τῆς ἱατρικῆς, ἐξέπνευσε τὰς 2 Φεβρουαρίου 1836 εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Καρδινάλιου Fesch καὶ τινῶν τῶν υἱῶν, οἵτινες ἔδραμον ἐκ τῶν διαφόρων μερῶν τῆς Εὐρώπης ἵνα λάθωσι τὴν εὐλογίαν αὐτῆς καὶ τὴν ἐσχάτην αναπνοήν· 85 ἐτῶν ἡλικίας ἐτελεύτησεν ἡ σεβαστὴ αὕτη γυνὴ καὶ μήτηρ τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, εἰς ὃν αἱ ἐστεμμέναι κεφαλαὶ ἔνευσον, καὶ τῶν λοιπῶν αὐτῆς βασιλέων υἱῶν καὶ βασιλισσῶν συγγενῶν, ἡ προμήτωρ τοῦ βασιλέως τῆς Ῥώμης καὶ τοῦ παρόντος Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, τοῦ εὐκλεῶς ἡγεμονεύοντος Ναπολέοντος Γ', ἀνδρὸς μεγαλοφυεστάτου, πολιτικοῦ καὶ διπλωμάτου ἐμπείρου, ὅστις διὰ τοῦ ἀκλονήτου αὐτοῦ χαρακτήρος καὶ τῆς βαθυνοίας συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν τάξιν, τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν αὐξουσαν εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν εἰρήνην τῆς Εὐρώπης, καὶ ὅστις συνῆψε καὶ διατελεῖ συνδέων μετὰ τῆς Ἀγγλίας συμμαχίαν ἀναγκαιοτάτην εἰς ἀμφοτέρω τὰ μεγάλα ἔθνη, εἰς φιλικὰς σχέσεις ὧν καὶ μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Ῥωσσίας, ἐξ ὧν προσδοκᾶται ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ διάδοσις τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐτι δὲ ἡ χειραφέτησις τῶν ὑπὸ τὴν Ἀσιατικὴν δουλείαν καὶ βαρβαρότητα λαῶν καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν ἐθνικοτήτων. Πρὸς τὸ συμφέρον ἀπάσης τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης εἶναι ἀναπόφευκτος ὁ εὐλικρινὴς δεσμὸς τῶν μεγάλων ἐθνῶν, ἅτινα θέλουσι διαδώσει τὸν ἐξευγενισμὸν καὶ συντελέσει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν τεχνῶν καὶ διαχύσει τὰ φῶτα, ἅπερ ἔλαβον παρὰ τῆς φίλης καὶ γλυκείας ἡμῶν μητρὸς, τῆς μεγαλοφυοῦς, φιλελευθέρως καὶ ἡρωϊκῆς Ἑλλάδος. Τοσαῦτα περὶ τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἥτις ἐγέννησε τὸν ἄνδρα περὶ οὗ ὁ Ἐγγελοσ εἶπεν ὅτι ἀντιπρωσώπευε τὴν παλαιὰν Ῥώμην, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀποθέωσις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ Φειδίου διὰ τοσαύτης τέχνης, ὥστε ὁ θεατὴς πρὸ τοῦ ἀγάλματος αὐτῆς ἰστάμενος νομίζει ὅτι εὐρίσκειται ἀπέναντι θείας τινὸς μορφῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΣΤΡΑΤΟΤΑΞΗΣ.

Ἡ ΜΙΑΡΑ ΜΗΤΗΡ.

(Συνέχεια· ἴσα Τεύχ. Α. Σελ. 3.)

Ἐμμεῖνα ἐκθαμβὸς καὶ σκεπτικὸς ὡς καθεὶς δύναται καλῶς νὰ φαν-

τασθῆ εἰς αὐτὰς τὰς διγνήσεις· ἀλλ' ὧν εἰς τὰ τοιαῦτα ἀπειρος, ὡς πρὸ ὀλίγου σὰς εἶπον, δὲν ἠδυνήθην νὰ συμπεράνω ποτὲ τὰ κρύφια στρατηγήματα τῆς μικρᾶς γυναικὸς. Ὁ θαυμασμὸς ὅμως καὶ ἡ ὄργῃ μου ἀποκατεστάθησαν ἀπερίοριστοι, ὅτε ἐσπέραν τινα πρὶν νὰ πλαγικῶ εἶδον ἐρευνημένα τὰ χαρτῖα μου καὶ μάλιστα εὔρον βιασμένον καὶ σκανδαλισμένον τὸ κλεῖθρον μικροῦ τινος κλωτίου παρ' ἐμοῦ μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας ἀσφαλισμένου. Κατὰ τὴν πρώτην ἐξαψιν τῆς ὄργῃς μου, ἀπεφάσισα νὰ φανερώσω τὰ πάντα εἰς τὸν συγγενῆ μου, ἀλλ' ἔπειτα ἐξετάζων καλλιῶτερα καὶ μετὰ πλειοτέρας ἡσυχίας τὸ πρᾶγμα, ἐνόησα ὅτι δὲν ἤθελον δυνηθῆ οὐδεμιᾶς ὠφελείας νὰ ἐπιτύχω, ἐπειδὴ ὁ τυφλὸς ἀνὴρ ὅστις ἐνόμιζε τὴν γυναικῆ του ἁγίον τι, ἀντὶ νὰ δώσῃ πίσιν εἰς τοὺς λόγους μου, ἤθελεν ἐκλάβει ὡς ὕβριν τὴν νεανικὴν μου ἀπλότητα· καὶ ἀφ' ἑτέρου τίς μὲ ἐβεβαίωεν ὅτι ἡ Κυρία ἦτον ἡ ἐνοχος.

Αὕτη ἐντοσούτῳ ἀποκαθίστατο σκληροτέρα καὶ αὐστηροτέρα· ἀνέφερε κάποτε τὰ γυναικῆ τοῦ Σένεκα, τοῦ ὁποίου τὴν μεταφράσιν ἀνεγνώσκεν εἰς ὀγκῶδη τινα τόμον, ὃν ἐδείκνυεν εἰς ὅσους τὴν ἐπισκέπτοντο· Καὶ ἐὰν ποτὲ συνέβαινε νὰ εἶπω εἰς τὴν τράπεζαν κατὰ τύχην ἀθῶαν ἀστείότητα παροξύνουσαν τὸν γέλωτα τοῦ οἰκοδεσπότου, ἔβλεπον τὴν ὑπερήφανον Κυρίαν νὰ ὑψῶνῃ τὴν σιμὴν τῆς ῥίνας, ὡς νὰ ἤθελε τῆς βλάβῃ κακῆ ὀσμῆ τὴν ὄσφρησιν. Τὰ ζέλιγγτρα ὅμως καὶ οἱ ἰατρικοὶ τρόποι δὲν τὴν ἐμπόδιζον νὰ καθιῆται ὀκνηρὰ μετὰ τῶν πλέον ἐπιθυμητῶν ἀναπαύσεων καὶ νὰ τρώγῃ λαϊμάργως δις ἢ καὶ τρίς τῆς ἡμέρας διάφορα ἐκλεκτὰ φαγητὰ, ὅθεν ἤθελες τὴν ἐκλάβει καλλιῶτερον ὄπαδόν τοῦ Βιτελλίου ἢ τοῦ ἐγκρατοῦς διδασκάλου τοῦ Νέρωνος.

Δὲν εἶχον εἰσέτι παρέλθει πέντε μῆνες ἀφ' οὔτου εὐρισκόμην εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην, καὶ τὸ φθινόπωρον ἦτον ἤδη περὶ τὰ τέλη του, ὅποτε μίαν ὥραιαν καὶ γαληνιαίαν αὐγὴν καθήμενος ἀναπαυτικῶς ἐπὶ θρανίου ἐκτὸς τοῦ ἐργαστηρίου ἐμπόρου τινος φίλου μου ἔχω· προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς παράθυρον τοξοειδῶς λήγον, τὸ ὁποῖον καταπολλὰ ἐκίνοι τὴν προσοχήν μου, εἶδον ἐρχόμενον πρὸς μετὸν Κύριον Ἐρμουάδου τοσοῦτον ὠχρὸν καὶ μεταμορφωμένον ὥστε ὠμοιάζε καταδικασμένον τινα εἰς θάνατον κατ' ἐκείνην τὴν αὐτὴν στιγμήν ἐκ τῆς φυλακῆς δραπετεύσαντα. Βλέπων ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον πελιδνὸν καὶ ἰσχνὸν ἐνῶ ἦτο πάντοτε ἐρυθρὸν καὶ ὑλιστερόν ὡς βερονικωμένου τινος ἀγάλματος καὶ οἱ τεθλωμένοι καὶ αἰματώδεις ὀφθαλμοὶ του μοὶ ἐπροξένησαν τοσοῦτον τρόμον ὥστε ἠναγκάσθην νὰ ἐγερθῶ τοῦ θρανίου κινούμενος ὑπ' ἐσωτερικῆς τινος κλίσεως ν' ἀπομακρυνθῶ μετὰ τοῦ ζατοῦ λητόρου ἑμποῦ. Ἄλλ' ἐκεῖνος πλησιάσας με καὶ λαβὼν με τῆς χειρὸς με φωνῶν ἀκούσθη ἄλλο δὲν μοὶ εἶπεν εἰμὴ· ἀκολουθεῖ με.

ΓΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Καὶ ἀφ' οὗ μ' ἔλασε νὰ διέλθω μετὰ μεγίστης ταχύτητος πέντα ἢ ἑξ ῥυπαρὰς καὶ ἀκαθάρτους ρενωποὺς, ἀνοίξας εἰδὸς τι κατωγαίου πλήρες βουκίων, (βουτσίων) κιθωτίων καὶ σάκκων, καὶ ἀσφαλίσας ἐπιμελῶς τὴν εὐρανὸν μὲ ἐνηγκαλισθῆ παραπονούμενος καὶ κλαίων κρουνηδόν. Ἐγὼ πληροφορημένος ὅτι οἱ ἄνθρωποι φθάσαντες εἰς τινα ἡλικίαν δὲν εἶναι ἐθισμένοι νὰ κλαίωσιν, ἐγὼ, ὅστις ποτὲ δὲν εἶχον δοκιμάσει ἐσχυρὰς συγκινήσεις, βλέπων ἄνθρωπον ὑπὲρ τὸ τεσσαρακοσὸν ἔτος κλαίοντα τοιοῦτοτρόπως, ἠσθάνομην συγκεχυμένος καὶ πλήρης αἰσχύνης δι' ἐμὲ καὶ δι' ἐκεῖνον· δι' ὃ εἰς τὴν ριγμὴν ἐκείνην ἀντὶ νὰ ὑποφέρω τὰς ἀνδεῖς ὀμιλίας ἤθελον προκρίνει καλλιώτερον νὰ συλληφθῶ καὶ ἀτιμασθῶ χερῶν κακούργου· ἀλλὰ ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος εὐθὺς μὲ εἰς τὸ στήθος μὲ δύναμιν ὀλίγον ἐλείψε νὰ μὲ πνίξῃ· ἀφ' οὗ ὅμως ἀνάλαβε μοὶ ὠμίλησε ὡς ἐφεξῆς.

— Ἄκουσόν με, προσφιλέστατε νέε, ἄκουσόν με, καὶ μὴ ἐναντιωθῆς εἰς τὴν πρότασίν μου. Δὲν δύναμαι πλέον νὰ μείνω εἰς τὸν οἶκόν μου, πρέπει νὰ ἀναχωρήσω σήμερον, εἰς ταύτην τὴν ἰδίαν ριγμὴν. — Ἄκουσας ἐγὼ τοιούτους λόγους, ἤρχισα παρευθὺς νὰ θεωρῶ τὰ φορέματά του πεπεισμένος ὅτι βεδωχίως ἤθελον ἀνακαλύψει κλειδάς αἵματος. — Δάβε τὰ κλειδιά τοῦ ταμείου μου, τῶν δὲ ἄλλων τὴν χρῆσιν εὐκόλως δύνασαι νὰ φαντασθῆς. Ἰπαγε εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ μὴ κοινοποιήσης εἰς οὐδενὰ ὃ, τι εἶδες. Σὺ εἶσαι συγγενὴς μου, ἔχεις εὐαίσθητον καρδίαν· ἐμπιστεύομαι εἰς τὴν διάκρισίν σου. Εἶπέ εἰς ἐκείνην τὴν γυναῖκα, μεθ' ἧς ἄχρι τῆς σήμερον ἔζησα, ὅτι σοὶ φανῆ εὐλογον, καὶ ὅτι πλέον δὲν θέλει τὴν ἐπανεῖδω. Οἴμοι! ἐγὼ, ὅστις τὴν ἐδίεπον μὲ τοιαύτην εὐχαρίστησιν μετὰ τοὺς κόπους τῆς ἡμέρας! Τὰ δὲ τέκνα μου θέλεις τὰ στείλει ἐκεῖ, ὅπου μέλλω νὰ ρερεώσω τὴν διαμονήν μου. — Οὕτως εἰπὼν ἤρχισεν ἐκ νέου νὰ στενάζῃ καὶ κλαίῃ. — Ἄλλὰ τίνι τρόπῳ, ἀπεκρίθην, δύναμαι νὰ ὑπακούσω τὰς διαταγὰς σου; Ὄφείλω ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα μου, δὲν ἔχω γνώσεις ὡς πρὸς τὰς ὑποθέσεις σου, καὶ ἂν εἶχον δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐνεργῶ μὲ ἐξουσίαν τὸ ἐμπορίόν σου. — Ἐγὼ σέλω σοὶ δώσει ὁποιαυδήποτε ἀναγκαίαν ἐξουσίαν. — Εἰς τοιαύτην περίστασιν ἤθελον βιασθῆ νὰ φέρω μαζί μου τὰ ἐμπορεύματά σου καὶ τὰ τέκνα σου, ἐπειδὴ ὡς σοὶ προεῖπον, δὲν μοὶ ἐπέτρεψαν νὰ περιμείνω ἐδῶ περισσότερον· ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς ποῖον νὰ ἐμπιστευθῶ τὴν φροντίδα τῶν κτημάτων σου; — Κάμε ὅ, τι θέλεις· ἔχασα πᾶσαν παραμυθίαν, πᾶσαν τέψιν τῆς ψυχῆς μου· καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ χάσω τὴν περιουσίαν μου καὶ τὴν ζωὴν μου, τίτις μοὶ ἀποκατέστη ἀνυπόφορος, σέλω νὰ γείνη ἡ εὐχὴσίς μου. Ταῦτα λέγων μετὰ μεγίστης ὀργῆς ἐξέβαλε τοῦ βουλακίου τοῦ ρυπαρὸν τι καὶ ἠμιέσχισμένον

χαρτίον, ὅπερ τρέμων μοὶ ἐνεχείρισε. Ἄν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἦσαν τεθλωμένοι ὑπὸ τῆς λύπης, μεγαλητέραν τῆς ὁποίας εἰς τὴν ζωὴν μου δὲν εἶχον δοκιμάσει, τὸ ἀνέγνωσα, καὶ εἶδον τὴν ἐξοχὸν φιλόσοφον γράφουσαν εἰς ἐρωμένον τῆς πολλοὺς ἀνθίκοις λόγους, περιγελῶσαν πρὸς τοῦτοῦς τὸν σύζυγόν της, καὶ ἀναφέρουσαν κάτι τι περὶ τῆς ἀνοησίας τοῦ Ἰταλοῦ ξένου, ὅπως ἴσως ἀποβάλλῃ πᾶσαν αἰτίαν ὑπονοίας εἰς τὸν ἐραστήν της. Τελειώσας τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαβολικῆς ἐκείνης ἐπιστολῆς, ὀλίγον ἐλείψε νὰ λειποθυμῶ ὑπὸ τῆς εὐφροσύνης μου, καὶ μὴ ἠξεύρων τί ἄλλο καὶ κάμω, λαβὼν ὀλίγον εὐρόος, ἐξέτεινα καὶ ἐγὼ πρὸς τὸν Ῥομουάλδον τὰς χεῖρας, καὶ τὸν ἐθλίψα μὲ ὄλην μου τὴν δύναμιν. Ἄλλ' ἐκεῖνος ἀναλαβὼν τὰς αἰσθήσεις του καὶ φυλάξας τὸ χαρτίον χωρὶς νὰ εἴπῃ ἄλλο τι, ἐξῆλθε τοῦ κατωγαίου καὶ ἐγὼ τὸν ἠκολούθησα. Περιπατῶντες ἐπὶ μίαν ὥραν, ἐφθάσαμεν εἰς ξενοδοχεῖον καὶ καιρὸς ἂν τοῦ γεύματος αὐτὸς μ' ἐκάλεσε διὰ νεύματος νὰ καθίσω εἰς τὴν τράπεζαν. Ὁ δυστυχὴς δὲν ἠβελησε νὰ φάγῃ οὐδέν· ἀλλὰ διὰ μίαν εὐχὴν τῶν χερῶν του ἐκράτει τὴν κεφαλὴν καὶ ἐφαίνετο βυθισμένος εἰς ἐμβ.θεῖς σκεψίσεις, καὶ ἐγὼ ἐξ ἄλλου μέρους πολλὰ ὀλίγον ἔφαγα, καθότι μεγάλη ἦτο ἡ ταραχὴ τῆς ψυχῆς μου. Μετὰ τὸ γεῦμα, ἐξῆλθόμεν τοῦ ξενοδοχείου, ὅπως περιπατήσωμεν ἐκτὸς τῆς πόλεως. σιωπηλοὶ καὶ μὲ τὸ βλέμμα προσηλωμένον εἰς τὴν γῆν ὡς δύο ἐξόριστοι. Τί νὰ σὰς εἶπω περισσότερον; Ὁ φίλος μου ἐφαίνετο τρώντι ἐξω φρενῶν, τὸ ὄμμα του ἦτον ὑαλιστερόν, καὶ προσεκτικῶς θεωρῶν αὐτὸν ἤθελον ὀρκισθῆ ὅτι τὸ γένειον τῶν κῦξανεν ἐκ διαλειμμάτων. Ὁ ἄθλιος ἦτον εἰς ἐκείνων τῶν ἠμιμαθῶν οἵτινες δὲν γνωρίζουσιν ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐγεννήθησαν διὰ νὰ μὴ ἀγαπῶσι τὴν μονοτονίαν, καὶ ὅτι οὐδὲν ραθερόν καὶ μόνιμον ἐνυπάρχει εἰς τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν. (Ἀκολουθεῖ).

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

«Voilà la femme comme vous l'avez faite.»

Ὁ Σοφὴς Σολομών εἰς τὰς Παροιμίας του λέγει τὰς γυναῖκας πικροτέρας τοῦ θανάτου· ὅτι ἡ χάρις αὐτῶν εἶναι ἀπατηλὴ, ἡ δὲ ἀγαθότης των κακία· ὁμοιάζει τὸν ἐρωτόληπτον ὡς βουὴν ὃν φέρουσιν εἰς εὐνοσίαν, ὃ δὲ εὖτος· Σωκράτης ἐνουθέτει νὰ φοβῆται τις τῆς γυναικὸς τὸν ἔρωτα, πλέον τῆς ἐχθρότητος ἀνδρός. Ὁ Κόδρος ἔλεγεν ὅτι ὅσα ἄσπρα εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἰχθεῖς εἰς τὴν θάλασσαν, τόσαι καὶ αἱ πανουργίαι εἰς τὴν καρδίαν τῆς γυναικὸς, καὶ παροιμία τις λέγει ὅτι ἂν ἡ ἀλήθεια εἴη καὶ ἡ ἀρετὴ πονηρὰ, ἡ γυνὴ εἶναι πονηροτέρα τῆς ἀλώπε-

ΙΛΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

καὶ Ὁμοίως ὁ Πούβλιος Σύρος θέλει, ὅτι ὁ νοῦς τῆς γυναίκος εἶναι πάντοτε εἰς τὸ κακὸν «mulier quæ sola cogitat, male cogitat.» Γνωστὴ πρὸς τούτους εἶναι ἡ ἀπόκρισις Σκευόυδου τοῦ φιλοσόφου ὅστις ἐρωτηθεὶς, τί ἔστι γυνή, εἶπεν·

Ἄνδρὸς ναυάγιον	Πολυτεγνῆς πόλεμος
Οἴκου ζάλη	Συνεστιώμενον φηρίον
Ἀμεριμνίας ἔμποδον	Συγκαθημένη μέριμνα
Βίου ἄλωσις	Συμπλεκόμενη λέαινα
Καθημερινὴ ζημία	Κεκοσμημένη Σκύλα
Αὐθαίρετος μάχη	Ζῶον πονηρὸν

Ἀναγκαῖον κακόν.

Ὅχι ὀλιγότερον τῶν φιλοσόφων, ἡ ὀξυθυμία τῶν Ποιητῶν καταφέρεται κατὰ τῶν γυναικῶν.

Ὁ Εὐρύπιδης ἐν Μηδ. τὰς καλεῖ·

Γυναῖκες εἰς μὲν ἔσθλ' ἀμηχανώταται
Κακῶν δὲ πάντων τέκτονες σοφώταται

Καὶ ἕτερος Ποιητῆς ἐκ τῶν νεωτέρων τῆς Ἰταλίας, ἐκφωνεῖ·

Infame è il core della Donna, e stolto
Chi fida in lei; bello le apparve il volto,
Chè il tradimento nel suo cor serbò.

Ἄλλος δὲ τὰς ὀνομάζει

Il peggior sesso, in cui la frode è istinto.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἶπον τάχα ὀλίγα κατ' αὐτῶν, καὶ κατ' ἐξοχὴν ὁ Χρυσόστομος!

Ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Προφήτης τῶν Μουσουλμάνων, Μωάμεθ, ὡς καὶ αὐτὸς τὰς ἀποκλείει τοῦ Παραδείσου, ὁ δὲ Μανουὺ υἱὸς τοῦ Βράμματος τὰς καλεῖ εἰς τὸν νόμον του, ἀκαταστάτου χαρακτήρος, καὶ φύσεως διεστραμμένης.

Τὸ νὰ θελήσῃ τις ὁμοίως ν' ἀναφέρει ὅσα κακὰ ῥήματα εἰπώθησαν ἐν παντὶ καιρῷ κατὰ τῶν γυναικῶν, καὶ παρὰ φιλοσόφων καὶ παρὰ Πεζογράφων, καὶ παρὰ Ποιητῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν, ἤθελεν εἶσθαι ἔργον καὶ μακροχρόνιον καὶ επίπονον, καὶ ἴσως ἤθελέ τις γεμίσει περισσότερα βιβλία ἀφ' ὅσα πρὶν τῆς τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ἐποχῆς ἐμπεριελάμβανον τὸ ῥωμαϊκὸν Δίκαιον, τὸ ὅποιον ὁ Νομοδιδάσκαλος Εὐνάπιος ὠνόμαζε τότε βάρους διὰ πολλὰς καυήλους. Προσθέτο μὲν ὁ μόνον ὅτι, πάλαι ποτὲ πρὸς πολυάριθμον Ἀκαδημαϊκὴν συνάθροισιν ἐν Βερολίνῳ, προτάσεως γενομένης, ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι χειρότερα καὶ

τοῦ Διαβόλου, παμπήφει ἀπεφάνθησαν καταφατικῶς ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι οὗτος κἂν διὰ παρακλήσεων καταπραῦνεται, ἐκείνη δὲ μᾶλλον γίνεται ἀγριωτέρα καὶ τραχυτέρα.

Ἀλλ' ἔσω διὰ μίαν γιγμὴν ὅτι ὅσα κακὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως τοῦ νῦν κατὰ τῶν γυναικῶν ἐλέχθησαν νὰ ἦσαν ὅλα ἀληθῆ, τί μὲ αὐτό; ποῖον τάχα τὸ ὄφελος; ἵνα βελτιωθῶσιν; αἱ ἐξυβρίσεις ὁμοίως καὶ ἡ τοιαύτη ταπεινώσις τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶναι τάχα ὁ καταλληλότερος τρόπος πρὸς βελτίωσίν του; τὰς ῥίπτει εἰς τὴν ἀπελπισίαν, ὥστε ἀπαλλοτριούμεναι ὀλίγον κατ' ὀλίγον πάσης συστολῆς, τὰς κάμνει νὰ υπερπηθῶσι κάθε ὄριον τῆς αἰδοῦς, καὶ νὰ ῥίπτωνται εἰς τὸν βόρβορον τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς κακίας. Ὅπου αἱ γυναῖκες θεωρούμεναι ἀνδράποδα, καθὼς εἰς πλείστα τῆς Ἀνατολῆς μέρη, ἐξυβρίζονται, καταφρονοῦνται, ταπεινόνονται, ἐκεῖ καὶ χειρότεραι φαίνονται, καὶ ὁ βαρβαρισμὸς δεινότερος βασιλεύει· ὁ ἐξευτελισμὸς δὲ τοῦ γυναικείου φύλου εἶναι ἴσως αἴτιον, καὶ τοῦ κατὰ φύσιν αἰσχροτέρου τῶν ἐλαττωμάτων. Τοῦναντίον ὅπου ὁ χριστιανισμὸς τὰς ἐχειραφέτησεν ἐκ τῆς δουλικῆς ταπεινώσεως, καὶ χαίρονται τὴν εὐαγγελικὴν ἰσότητά, ὁ δὲ πολιτισμὸς καὶ τὰ φῶτα ἤρχισαν νὰ ἀποδίδουν πρὸς αὐτὰς τὰ δικαιώματά των, καὶ ἀναγνωρίζοντα τὴν γυναῖκα εἰς τὸ εἶδός της ὄχι ὀλιγότερον ἐντελῆ τοῦ ἀνδρός, τὰς σέβονται, τὰς ἐκτιμοῦν, καὶ τὰς νομίζουσι τὸ φυσικὸν καὶ ἀναγκαῖον ὄν διὰ τοῦ ὁποῖου τὸ ἕτερον ἡμῶν ἀνθρώπινον φύλον, δύναται πρεπόντως καὶ ἠθικῶς καὶ κοινωνικῶς νὰ προοδεύῃ μᾶλλον καὶ τελειοποιῆται, ἐκεῖ, λέγω, καὶ βελτιώτεραι δεικνύονται, καὶ μεγάλως συντείνουσι εἰς τὸν ἐξευγενισμὸν καὶ εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς κοινωνίας, διότι ὡς λέγει καὶ σοφὸς τις Γάλλος «les principes et les lois se règlent par les hommes, les manières et les moeurs par les femmes.»

Ἀλλ' εἰ καὶ ἀληθές, ὡς εἶπομεν, ἡ κακία των, ἂς ἐξετάσωμεν εἶναι αὐτὸ ἀποτέλεσμα τῆς φύσεώς των, ὡς τινες ἐπιστηρίζουσιν, ἢ ἡ κοινωνία τὰς καταστραφεί τοιαύτας; Ὅπως ἀναπτύξῃ ὁμοίως τις ἀρκούντως ὁμοίον ζήτημα ἀνάγκη βέβαια πολυχρονίου διατριβῆς ἀναρμόσου εἰς ἐν ἀρθροῖδιον Περιοδικοῦ, διὸ θέλομεν μόνον ἰχνογραφίσει ἐν βραχυλογίᾳ ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἀντικειμένου.

Ὁ Θεὸς δὲν ἔκαμε πονηρὰν τὴν ἀνθρώπινον πλάσιν του· τῆς ἐγγάραξε μάλιστα τὴν ὁδὸν τοῦ καλοῦ, ἀφήνων αὐτὴν ἐλευθέραν νὰ τὴν βαδίσει· ἔδωκε μόνον διαφορετικὸν ὄργανισμὸν εἰς τὰ ἀνθρώπινα ὄντα, ὥστις μὴ ἀνεπτυγμένος ἐνδεόντως ὑπὸ τῆς κοινωνίας δύναται νὰ τὰ κάμῃ πονηρά. Ἡ γυνὴ ἕνεκα τοῦ τρυφεροῦ καὶ λεπτοῦ ὄργανισμοῦ της

δακνύει ἐξ ἑαυτῆς καὶ ἐπιβροπὴν μᾶλλον πρὸς τὴν εὐαισθησίαν

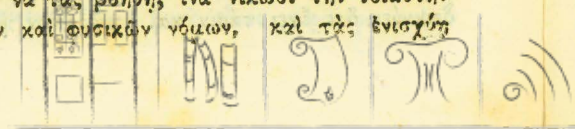
καὶ τὸ ἰδανικόν, ὥστε ὁ φυσικὸς γυναικεῖος χαρακτηρ εἶναι μάλιστα εὐσπλαγχνος, ἐράσιμος καὶ φιλόκαλος. Ἐσφαλμένως λοιπὸν ἐλέγχθη φυσικὴ ἢ πονηρὰ τῶν γυναικῶν, ἐνῶ μόνον ἡ κοινωνία τὰς κάμνει τοιαύτας· ὅπως δὲ καλλιώτερα αὐτὸ τοῦτο ὑποσηρίζωμεν ἀνάγκη πασα ἵνα ἀναβῶμεν εἰς τὰς πρώτας ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ νῦν κοινωνία μας βασίζεται.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκ φύσεως κοινωνικὸς, συνενούμενος μετὰ τῶν ὁμοίων τοῦ ὤφειλε νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ του, ἥτοι τῆς διατηρήσεώς του καὶ τῆς ἐαυτοῦ προόδου καὶ εὐμερίας· νὰ μετριάσῃ λοιπὸν τινὰς ἀπολύτους φυσικὰς ἐπιθυμίας του, καὶ ἐπιβάλλῃ ἐν ἑαυτῷ ὅρια τινὰ καὶ ὁδηγίας, δι' ὧν ὁ σκοπὸς οὗτος ἐπιτυγχάνεται. Φιλόσοφοι τινες καὶ νομοθέται ἐφαντάσθησαν διάφορα κοινωνικὰ συστήματα διὰ τῶν ὁποίων ὅσον τὸ κατὰ δύναμιν ὀλιγότερον περιεσέλλοντο αἱ ἀπόλυτοι φυσικαὶ τοῦ ἐπιθυμίας, ὁ δὲ Νομοθέτης τῆς Σπάρτης καθίδρυσεν κοινωνικὸν σύστημα, ἀριστογυμνασίαν καθ' ἑαυτὸ τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, ἴσως δὲ ἀνάρμοστον πρὸς μεγάλους καὶ ἐκτεταμένους λαούς. Τὸ μᾶλλον παραδειγματικόν ὡς ἀρμοδιώτερον σύστημα εἶναι τὸ ἤδη ἐπικρατοῦν, τὸ ὁποῖον ὡς βᾶσιν τῆς κοινωνίας ἔθεσε τὴν οἰκογένειαν· ἀνάγκη τὸ λοιπὸν ἦτο, ὅπως τοιοῦτο θεμέλιον τῆς κοινωνίας διοργανίσῃ καὶ ὑποστηρίξῃ. Ἐπεκαλέσθη πρὸς τοῦτο τὴν ἐπιταγὴν πολιτικῶν νόμων, δι' ὧν ἀπγορεύθη ἡ πολυγαμία, καὶ διετάχθη ἡ μονογαμία, καὶ πᾶν ἕτερον πρὸς διατήρησιν τῆς οἰκογενείας. Ἐσπερώθη παρὰ τῆς θρησκείας ἀνυψοῦσθαι τὸν γαμικὸν δεσμὸν εἰς θεῖον μυστήριον, ἡ δὲ ἠθικὴ, ὡς τὴν ψυχικὴν ἔκφρασιν τῆς κοινωνίας καὶ τὸν ὁδηγὸν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς εὐμερίας, τὸν ἐνίσχυσε καὶ ἐγκολπώθη.

Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῶν φυσικῶν ὄντων, κατὰ τὴν γέννησίν του, τὸ ἀδυνατότερον ἴσως ὅλων τῶν ἄλλων, καθὼ ἀνίκανον νὰ προμηθεύηται ἄφ' ἑαυτοῦ τὰ τῆς πρώτης ἀνάγκης, καὶ ἐπὶ πολὺ ἔχει χρεῖαν βοήθειαν. Αἱ γυναῖκες, ἕνεκα τοῦ φυσικοῦ αὐτῶν διοργανισμοῦ οὕσαι καταλληλότεραι πρὸς τὴν καθηστικὴν ζωὴν, ἐπιτηδειότεραι πρὸς τὰς πρώτας φροντιδας τῆς τεκνοτροφίας, καὶ ἐν γένει ἱκανώτεραι ἐπὶ τὰς τοιαύτας ἐνασχολήσεις καὶ οἰκιακὰς ἀνάγκας, ἔπρεπε αὐταὶ μᾶλλον εἰς αὐτὰ νὰ διορισθῶσιν. Ἄν ὅμως ἐκ τοῦ ἐνός ἵνα ἦναι ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά των ὅλων ἀφοσιωμένη εἰς τὴν οἰκογένειάν των, ἡ κοινωνία περιώρισεν ἐν μέρει ἀπολύτους τινὰς ἐπιθυμίας τῆς φύσεως, πόσον ἐκ τοῦ ἐτέρου δὲν πρέπει διὰ κατάλληλου ἀνατροφῆς, καὶ δι' ὅλων τῶν ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν μέσων νὰ τὰς βοηθῇ, ἵνα νικῶσι τὴν τοιαύτην δεινὴν πάλιν τῶν κοινωνικῶν καὶ φυσικῶν νόμων, καὶ τὰς ἐνίσχυσιν

πρὸς τὴν ἐγκράτειαν, τὴν σεμνότητα, τὴν σωφροσύνην καὶ τὰς ἄλλας κοινωνικὰς ἀρετάς, ὅπως ἐκτελῶσι τὰ μεγάλα καὶ σοβαρὰ κοινωνικὰ αὐτῶν καθήκοντα! Ἄς ἴδωμεν τούναντίον πῶς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς μεταχειρίζεται.

Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἡ πρώτη ἀληθὴς ἠθικὴ μόρφωσις τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας σχηματίζεται ἐντὸς τῶν οἰκιακῶν τείχων, διότι ἐδῶ ρίπτονται τὰ πρώτα σπέρματα τῆς ἀρετῆς, ἢ τῆς κακίας, ἅτινα ἀκολούθως τρέφονται, καὶ ἐνεργοῦν μεγάλην τὴν ἐπίρροον ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Τὰς κόρας ὅμως ἡμεῖς τὰς ἀφήνομεν, κατὰ τὴν τρυφεράν ἡλικίαν των, εἰς τὴν διάκρισιν ἀμαθῶν καὶ κακοήθων θραυκωμένων, αἵτινες τὰς ἀθῶας των ψυχὰς πληροῦσι κακῶν ἕξεων καὶ ἐλατωματῶν· οἱ δὲ γονεῖς οὐδεμίαν ἢ μικρὰν φροντίδα ἠθικὴν περὶ αὐτῶν λαμβάνουσι. Ἀφοῦ ὀλίγον μεγαλώσουν, περισσότερον ἵνα ἦναι ὀλιγότερον ὀχληραὶ ἐντὸς τοῦ οἴκου, τὰς σέλλουσι εἰς σχολεῖα, ὅπου ὅμως δὲν ἀπολαμβάνουσι εἰμὴ μόνον ἐπιπόλαιον ἐξωτερικὸν καλλωπισμὸν, ὅστις γίνεται δι' αὐτὰς μᾶλλον μέσον πρὸς ἀπάτην, ἄνευ τῆς μορφώσεως τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας εἰς τὴν ἀρετὴν, χωρὶς τῆς ὁποίας, εἰς ὁποίαν κατάστασιν καὶ ἂν εὔρηθῃ ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀληθῶς εὐτυχὴς οὐδέποτε. Ἀφοῦ αὐξήσουν τὰς βαστώσιν ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ ἀνίσως ταῖς ἀρνοῦνται τὰς διασκεδάσεις καὶ τὰς συναστροφάς, δὲν τὰς ἀπομακρύνουν ὅμως καὶ ἐκ τῶν ἐπισκέψεων καὶ φιλικῶν σχέσεων ἀμαθῶν καὶ διεφθαρμένων γυναικῶν, κούφων καὶ κακοήθων συγγενῶν καὶ γνωρίμων. Συχνὰ τὰ οἰκεια παραδείγματα εἶναι μάλιστα τοιαῦτα, ὥστε εἶναι μακρὰν τοῦ νὰ τὰς ἐνίσχουσιν πρὸς τὴν ἠθικὴν. Ταῖς ἀποκλείονται εἰς τὸ φανερόν αἱ ἀέλγητοι ἐπιθυμίας καὶ αἱ ἀθώτεραι διασκεδάσεις καθὼ ἀνύπανδραι, διαβεβαιούσιν ἐκ τοῦ ἐτέρου ὅμως αὐτὰς ὅτι θέλουν χαρεῖ τὸν κόσμον μόλις ὑπανδρευθῶσιν, διὸ δὲν βλέπουν τὴν ὥραν πότε νὰ λάβουν ἄνδρα ἵνα ἦναι ἐλεύθεραι καὶ χαρῶσι τὸν κόσμον, καὶ ὅταν τοὺς πᾶρρησιασθῇ τις εὐχόλως τὸν ἐνηγκαλίζονται, οἱ δὲ συγγενεῖς συχνὰ τὰς θυσιάζουσιν συμβουλευόμενοι μόνον τοὺς ἑαυτῶν φιλοδόξους καὶ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς καὶ συμφέροντα. Κολακεύονται ἂν ἦναι ὡραῖαι ὅτι μὲ εὐκολίαν θέλουσι ὑπανδρευθῆ, περισσότερον ἂν ἦναι πλούσιαι· ἀνίσως δὲ εἰς τοὺς νεανικοὺς νόας των τοιαύτην ιδέαν περὶ γυναικείων προτερημάτων συγχωρεῖται νὰ σχηματίζωσι, καὶ οὐδεὶς ἢ μικρὸς λόγος περὶ ἠθικῶν προτερημάτων γίνεται παρὰ τῶν συγγενῶν, εἶναι ἐπόμενονον νὰ στοχάζωνται τὰ τοιαῦτα ὅτι πρέπει πρὸ πάντων νὰ προτιμῶσι καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας. Ἀφοῦ ὑπανδρευθῶσιν, ἐρωτῶμεν, πόσοι τάχα ἐκ τῶν συζύγων των ἐκταῖς ἑαυτῶν χρεῖς; πόσοι γνωρίζουσι τὸν τρόπον νὰ

τάς μεταχειρίζονται χωρίς νά τραυματίζουν τήν φιλαυτίαν των; πόσοι τάχα διά ήθικῶν συμβουλῶν καί παραινέσεων τὰς ἐπισχέουσι πρὸς τὴν εὐθείαν ὁδόν, καί εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σοβαρῶν αὐτῶν καθηκόντων; πολλοὶ μάλιστα, ἀκολουθήσαντες καί αὐτοὶ ὑπανδρεύμενοι μᾶλλον φιλόδοξα καί ἰδιοτελεῖ συμφέροντα, ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον τὰς βαρύνονται, καί διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἔργων τὰς προτρέπουσι εἰς τὴν παραβίασιν ἐκείνων, καί ἵνα οὕτω πλέον ἐλευθέρως δύνανται νά ἐνεργοῦσι τὰς φθοροποιὰς αὐτῶν ἐπιθυμίας καί ἐλαττώματα. Τὰς ἐνδυναμοῦσι τάχα οἱ συγγενεῖς; ἢ οἱ φίλοι τοῦ οἴκου, αἱ ἠθικαὶ διασκεδάσεις, καί τὰ λοιπὰ κοινωνικά μας ἔθιμα; Ἄς τὸ ὁμολογήσωμεν σαφῶς, αὐτὰ ὅλα μακρὰν εἶναι τοῦ τοιοῦτου, καί ἀρμόζει ἴσως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τὸ ὅ, τι ἐσοχάζετο ὁ Ρουσσὸς, ὅστις βασίζομενος ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τῆς κοινωνίας, ἐφρονοῦσε ὅτι, ἂν ἀνὴρ τις ἐδύνατο νά ὑποφέρῃ τὴν συναστροφὴν γυναικῶν πλέον τῆς ἡμισίας ὥρας, ἔπρεπε νά ὑποθέσῃ τις ἐν τῷ μέσῳ κάτι τι ἐρωτικόν· οἱ δὲ Ράβινοι εἰς τὴν ἐρώτησιν «Πόσος καιρὸς ἀπαιτεῖτο νά μένῃ μία γυνὴ μόνῃ μεθ' ἐνὸς ἀνδρὸς διὰ νά ἔχῃ τὸ δικαίωμα ὁ σύζυγός της νά τὴν ὑποθέσῃ ἔνοχον;» ἀπεκρίνοντο, «Τόσο; καιρὸς, ὅσος ἀρκεῖ διὰ νά βράσῃ τις ἐν ὣν καί νά τὸ βόψῃ.»

Ἄνίσως τὸ λοιπὸν ἡ ἀνατροφή τῶν γυναικῶν δὲν εἶναι σχετικὴ πρὸς τὰ σοβαρὰ καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἡ κοινωνία ταῖς ἐπιβάλλει· ἀνίσως ἡ κοινωνία ἐνῶ χρεωστεῖ νά τὰς περιστοιχίζῃ διὰ παντὸς μέσου, καί νά τὰς ἐνισχύῃ ὅπως αὐτὰ ἐκτελῶσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῆς διαγωγῆς της, τὰς ὠθεῖ μάλιστα εἰς τὴν παραβίασίν των· τὰς προτρέπει εἰς ἔθνη ἐπιβλαβῆ, εἰς πράγματα μικροπρεπῆ καί οὐτιδανὰ, πληροὶ τὸν νοῦν καί τὴν καρδίαν των ἀθεμίτων ἐπιθυμιῶν, κουφοτήτων, μικροφιλοτιμιῶν, κακῶν ἔξεων καί ἐλαττωμάτων, καί τὰς κάμνει οὕτω ἐπιδεικτικὰς, ἰδιοτρόπους, φανταστικὰς, εὐμεταβλήτους καί ματαιόφρονας· καί ἀνίσως ἡ κοινωνία ἀφοῦ περιώρισεν ἐν μέρει, ὡς εἶπομεν, τινὰς φυσικὰς αὐτῶν κλίσεις εἰς τὸ ἐκυτῆς ἔργον, ἀντιφέρηται καί διενεργῆ ὅπως τὰς παρακινῆ εἰς αὐτάς, καί πασχίζει νά τὰς κατασταίῃ ἐργαλεῖον ἀσελγῶς καί κτηνώδους ἡδονῆς, διατί τάχα νά κακολογῶνται καί ἐξυβρίζωνται τὰ ἀδύνατα καί λίαν αἰσθητικὰ ταῦτα ὄντα; Ἄνίσως ἐν τέλει μὴ δυνάμεναι νά ἀντιπαρατάττωνται καί ἀντιπαλαίωσι κατὰ τοσοῦτων πικρῶν δολασμάτων καί ἰσχυρῶν πλεκτανῶν, ἐπανερχονται εἰς τὰς φυσικὰς ἐκείνας σφοδρὰς ὁρμὰς, αἵτινες κατὰ τοὺς φυσιολόγους, εἰς τὸν γυναικεῖον ὄργανισμόν εἶναι αἱ πλέον δραστήριαι καί ὡς τοιαῦτα μεγάλης ἠθικῆς ἀνάγκης χρῆζονται πρὸς περιστολὴν αὐτῶν. Συναισθανόμενα δὲ τὴν τῆς ἠθικῆς παραβίασιν, καί τὴν ἐκ τῶν ἀδυναμιῶν, ὑποχρεῶνται νά ὑποκρίνεται καί νά γίνονται ὑπο-

λοι καί φιλοπόνηραι· διότι ἂν τὴν Ἄρετὴν οἱ Παλαιοὶ μας οὕτω ὠνόμασαν ἐκ τοῦ, Ἄρης, Θεοῦ τῆς ἰσχύος, καί οἱ Ἀστικοὶ virtus ἐκ τοῦ vis δύναμις ὁμοίως, ὡς ἔλεγε καί ὁ μνησθεὶς Ρουσσὸς· πᾶσα πονηρία εἶναι ἀποτέλεσμα ἀδυναμίας "toute méchanceté vient de faiblesse."

Ἡ, μετὰ τὰ τοιαῦτα, ὅσαι τῶν γυναικῶν τὰ κοινωνικὰ αὐτῶν καθήκοντα αὐστηρῶς ἐκτελοῦσι, σεβασμιώτεραι μοι φαίνονται τῶν ἠθικωτέρων φιλοσόφων, καί περισσότερον ἄξια ἀγαλμάτων καί ὑβελίσκων, ἢ αἱ Ἡμίθεοι τῶν Ἀρχαίων, εἰς τιμὴν τῶν ὁποίων τ' ἀνύψωσαν.

Διὸ φανερόν ἐν ὅτι ἡ κακία δὲν εἶναι ἔμφυτος εἰς τὰς γυναῖκας, ὡς τινες κακόλογοι διαφημίζουσιν, ἀλλὰ ὅτι μάλιστα ὁ φυσικὸς αὐτῶν χαρακτήρ εὐαίσθητος εἶναι, εὐεργετικὸς καί φιλόκλος· φανερόν δὲ ὁμοίως ὅτι ἡ κοινωνία διὰ τῆς διαγωγῆς της ἐπιβάλλει αὐταῖς τὴν πικρῶν καί τὴν ὑπόκρισιν· ἢ τὸ λοιπὸν ἂς μεταλλαχθῆ, εἰ δυνατόν, τὸ ἐν ἰσχύει κοινωνικὸν σύστημα, καί τότε παύει πᾶσα αἰτία πονηρίας καί ὑπολότητος, ἢ, ἂς δίδωται αὐταῖς ἀνάλογος ἀνατροφή, καί ἂς ἐνισχύωνται παρὰ τῆς κοινωνίας δι' ὅλων τῶν μέσων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κοινωνικῶν αὐτῶν καθηκόντων· καί τότε, ὡς φυτὰ εὐγενῆ, ἅτινα ἀφοῦ ἐπιτεθήσαν λαβόντα τὴν ἀρμόζουσαν καλλιέργειαν καί τὰς ἀναγκαῖας φροντίδας, λαμπρῶς βλαστάνουσι καί καρποφοροῦσιν, οὕτω καί ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φύσις ἐχάρισε τόσα δῶρα καί ἐχρωμάτισε τὴν ὄψιν της διὰ τῆς ὠραιότητος, τοὺς ὀφθαλμοὺς της διὰ τῆς γλυκύτητος, τὸ χεῖλος της διὰ τῆς ἁρμονίας, καί ὅλον αὐτῆς τὸ ἄβρον σῶμα διὰ τῶν χαρίτων καί σεληγῆτων, βαρομένη καί διὰ τῆς ἀκράτου βαφῆς τοῦ ἠθικοῦ καλλωπισμοῦ, καθίσταται ἠθικὸν ὁρμητικῶν κοινωνικότητος, ταμεῖον ἀγάπης ἀμώμου καί ἐναρέτου, καλὴ θυγάτηρ, καλὴ σύζυγος, καλὴ μήτηρ καί ὅλη κοσμημένη οἰκιακῶν προτερημάτων, πληροὶ ἡδύτης καί εὐτυχίας τὸν οἰκιακὸν βίον, γίνεται ὁ ἀληθὴς φίλος καί παρήγορος τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὰς πικρίας του, ἐξημεροὶ καί πραῦνει διὰ τῆς γλυκύτητος τὰς ὁρμὰς τῶν παθῶν του, δεικνύεται ἡ οὐράνιος Ἀφροδίτη τοῦ θεοῦ Πλάτωνος καί παριστᾷ οὕτω ἐδῶ εἰς ταύτην τὴν γῆινον καί πρόσκαιρον ὁδοιπορίαν ἰδέαν τινὰ τῆς οὐρανοῦ θεότητος.

M.

Ο Λ Ε Π Ρ Ο Σ .

Οὐδὲν γλυκύτερον καί σεβασμιώτερον τῆς ἀδόλου καί σεμνῆς πίστεως. Εὐτυχῆς ὁ κατέχων τὸν τιμαλφῆ τοῦτον θησαυρόν! Τὰ πάντα τῷ μετῴσῃ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον· τὸ Κακόν, τὸ τέρας τοῦτο ἴσως φαν-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

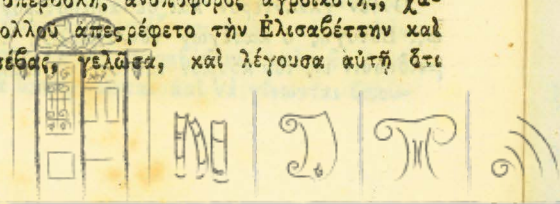
τασιώδες, οὐ τινος ἢ ὑπαρξίς τοσοῦτον συγχιζέει τὸν φιλόσοφον καὶ φέ-
ρει εἰς ἀπελπισίαν τὸν ἠδουπαθῆ, γίνεται ἀφανὲς ἐνώπιον τῶν ὀφθαλ-
μῶν του. Αὐτὸς ἔχει ἐντετυπωμένην ἐπὶ τῆς καθαρᾶς καὶ γαληνιαίας ὀ-
ψείως του τὴν εὐχαρίστησιν, ἥτις τῷ πλημμυρεῖ τὴν καρδίαν καὶ τὸ
βλέμμα του ἐναργῶς ἀποδεικνύει τὴν λαμπρότητα τοῦ Οὐρανοῦ, ἐξ οὗ
ἦλθε. "Ὅλαι αἱ ἀρεταί, αἱ ἀληθεῖ; ἠδύτητες τῆς ζωῆς πηγάζουσιν ἀ-
πὸ τῆς πίστεως· αὐτὴ εἶναι μήτηρ τόσοσιν τῆς ἐπιγείου ὅσον τῆς αἰω-
νίου μακαριότητος.

Εἰς χρυσοῦν βιβλίον, ἀληθῆ παράδεισον εὐδόσμων ἀνθρώπων, ὁ Βίος τῆς
Ἁγίας Ελισαβέττης τῆς Οὐγκρίας, σύγγραμμα τοῦ κλεινοῦ Κόμ. Μον-
τχλαμβέρτου, ἐν συνόψει ἀναφέρεται μοναδικόν τι γεγονός, ὅπερ μᾶς
συνεκίνησε βαθέως τὴν καρδίαν καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἐπροσπαθήσαμεν νὰ
ἐπεκτανθῶμεν καὶ παρουσιάσωμεν αὐτὸ ὑπὸ ἐνδιαφερωτέραν ἐπιψίν.
Ἰδοῦ το.

Ἡ ἐλεημοσύνη τῆς Δουκίσσης ἐκείνης, οὕτω πρεπόντως εἰς τὸν χο-
ρὸν τῶν Ἁγίων Σεμένης ἦτο πράγμα ἀπίστευτον. Καθ' ἐκάστην ἐπὶ τοῦ
κατωφλίου τοῦ φρουρίου Βατθούργου, ὅπερ ἐκυρίευε τὴν πόλιν Ἐϋστε-
νάκ, ἔδρα τοῦ Δουκὸς τῆς Τουριγγίας συζύγου της, αὐτὴ διένεμεν εἰς
τοὺς πένητας καὶ προσκυνητὰς, ὅ, τι ἠδύνατο νὰ τοῖς ἦναι ὠφέλιμον.
Ἦτον εἰς τῶν ἀγγέλων ἐκείνων, οἵτινες ἐπιτυγχάνουσι παρὰ τοῦ Θεοῦ
τῆς χάριτος νὰ ἐνδυθῶσιν ἀνθρώπινον μορφήν ὅπως βοηθήσωσι τὰς
δυστυχίας ταύτης τῆς γῆς, ἥ; ἢ εἰς τοῖς ἐμπνέει συμπάθειαν ταρατ-
τούσαν τὴν οὐρανίον των εὐδαιμονίαν.

Μίαν τῶν ἡμερῶν παρουσιάσθη ἐνώπιόν της πτωχὸς τις λεπρὸς, ὅ-
στις ἐχρηζέε τῆς προθυμοτέρας βοηθείας. Ὅλοι τὸν ἀπέφευγον, ὅλοι ὀρ-
γιστικῶς τὸν ἐθεώρουσαν· τινὲς τὸν εἶχον εἰσέτι ὑβρίσει καὶ ἐπαπειλήθει.
Ἡ Δέσποινα εἰς τὸ ἐνδόμυχον συγκινηθῆσα μετ' ἀγάπης τὸν ἐδέχθη
καὶ ἐτέραν κλίνην μὴ δυναμένην νὰ διαθέσθῃ τῷ ἔδωκε τὴν ἐκυτῆς. Οὐ-
δεμία σκέψις ὅταν πρόκειται νὰ προσφέρῃς ἄσυλον εἰς τὸν πτωχὸν,
ἂ; κατακρημνισθῆ ὁ κόσμος, ἀλλ' ἂς βοηθηθῆ ὁ δυστυχῆς. Τίς ἠδύνατο
νὰ ὑποφέρῃ τὸν ἐλεγχὸν ὅτι ἤρησε ν' ἀποθάνῃ ἄνθρωπον ἕνεκεν ἀμε-
λείας ἢ δειλίας; — Ἰσως οὕτω καθ' ἐκυτὴν ὠμίλει.

Ἡ Δούκισσα Σοφία, πενθερά της, γυνὴ ψυχρὰ καὶ ἀλαζῶν ὡς ὅλοι
οἱ ἄρχοντες καὶ διὰ τοῦτο ἐλλειπῆς τοῦ ζωηροῦ ἐκείνου ἐνθουσιασμοῦ,
ὅστις μόνος προάγει τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς ἀληθῶς ὠφελίμους εἰς
πᾶν εἶδος πραγμάτων, καταπολλὰ ὠργίσθη δι' αὐτὴν τὴν εὐσπλαγγ-
χίαν, ἥτις τῇ ἐφάνη ἀνόητος ὑπερβολῆ, ἀνυπόφορος ἀγροικότης, χα-
ριεντισμὸς δεισιδαίμων. Πρὸ πολλοῦ ἀπεσρέφετο τὴν Ελισαβέττην καὶ
τὴν μετεχειρίζετο μὲ ὀλίγον σέβας, γελῶσα, καὶ λέγουσα αὐτῇ ὅτι

ἦτο γεννημένη διὰ νὰ γίνῃ μοναχὴ ἢ ὑπηρετοῖα, μᾶλλον ἢ ἡγεμονίς.
Καὶ ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Δοῦξ [ὁ υἱὸς της] τὸν ἐδήγησεν
εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ μὲ ἀδύνατον φωνὴν ὑπὸ τῆς ὀργῆς διακεκομμέ-
νην τῷ εἶπε· Βλέπεις, Κύριε, τὸν κατέχοντα τὴν θέσιν σου εἰς τὴν
δουκικὴν σου κλίνην; Βλέπεις τὰς εὐπροσηγορίας τῆς προσφιλεστάτης
σου συζύγου;

Ὁ Πρίγγιψ Λοδοβίκος δὲν ἐπίστευεν εἰς τὰ ὄμματα του· ἂν καὶ ἄ-
ριστος ἦτο τὴν καρδίαν καὶ ὑπερβολικῶς τὴν σύζυγόν του ἠγάπα, ἰ-
δὼν τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον κατακείμενον ἐπὶ τῆς κλίνης του ἤρπασεν τὸ
ἐπάπλωμα καὶ τὴν σινδῶνα καὶ τὰ ἔσυρεν ὀργίλως εἰς τὸ ἔδαφος. Ἀλ-
λ' ὁ τοῦ Θεοῦ μαρτυρῆς! Αὐτὸς δὲν ἀποκαλύπτει δύσμορφον καὶ ἀκάθαρτον
ἀσθενῆ ἀλλὰ τὸν μακάριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις ἐκράτει ἀνοικτοὺς
τοὺς βραχίονας ὡς προσηλωμένοι ἐπὶ τοῦ σαuroῦ, καὶ μὲ τὸ ὠραιότα-
τον πρόσωπον κλῖνον καὶ ἐστραμμένον πρὸς τὸν πρίγγιπα, μετὰ δύο δα-
κρύων στιλβόντων εἰς τοὺς κυανοὺς καὶ χαύνοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐφαίνετο
ὅτι τῷ ἔλεγε· Τέκνον μου, διατί μὲ διώκεις; Δὲν εἶμαι ἐγὼ ἄξιος νὰ
κεῖμαι ἐπὶ τῆς κλίνης σου; Βλέπεις ταύτας τὰς πληγὰς; Ἐγὼ τὰς ἔ-
λαβον καὶ διὰ σέ· ὁ ἔρωσ τὸν ὁποῖον καὶ πρὸς σε ἔτρεφον μὲ κατήνη-
σε τοιοῦτον. Ἐπίτρεψόν μοι ν' ἀναπαυθῶ, νὰ λάβω τὴν ἀναπνοήν μου·
τόσον ὑπέφερον καὶ ὀλοὲν ὑποφέρω ὥστε ἡ παραμυθία αὐτῆ μοι εἶναι
ἀναγκαία. Μὴ φοβῶ, διότι ἐγὼ δὲν θέλει σοὶ μεταδώσω οὐδὲν μόλυ-
σμα· ἀφοῦ ἀναπαυθῶ θέλει ὑπάγω ἀλλαχόθι. Εὐσπλαγγχίσου τὸν τε-
θλιμμένον πένητα!

Ὁ νέος πρίγγιψ ἔμεινεν ἐκστατικὸς, καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν δὲν ἠδύ-
νήθη νὰ κινηθῆ ἢ νὰ ὁμιλήσῃ· μόνον ἐκράτει τὰς χεῖρας ἐσταυρωμέ-
νας ὡς ἐκετευῶν· τέλος ἐπέσε γονυπετῆς παρὰ τὴν κλίνην, καὶ λαβὼν
μίαν τῶν χειρῶν τοῦ Ἰησοῦ, ἥτις ἐκρέματο ἐξω, καὶ ὡς μανιώδης ἀσπα-
ζόμενος αὐτὴν, ἐξεφώνησε· Κύριε μου, συγχώρησον τοῦτον τὸν δυστυ-
χῆ, ὅστις δὲν ἤξευρε τί ἔκαμνε. Ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ἠδυνάμην νὰ φαν-
τασθῶ τοιοῦτον Θεῦμα! Εἶπέ μοι, διὰ εὐσπλαγγχίαν, μὲ ἐσυγχώρησε;
Ἐάν δὲν μὲ βεβαιοῖς ἐγὼ ἀναποφεύκτως θέλω ἀποθάνει ὑπὸ τῆς λύπης.
Ὡ πόσον ἤμην μωρός! Ἦθελον νὰ σὲ διώξω ἐνῶ μοι ἔκαμνες τοιαύ-
την χάριν! Ἐγὼ ἐτόλμησα ν' ἀποκαλύψω τὸ θεῖον τοῦτο σῶμα, τὸ
ὁποῖον οἱ ἄγγελοι δὲν δύνανται ν' ἀτενίσωσιν ἄνευ φόβου! Ἐγὼ σοὶ
ἐδείκνυον τὸ σκληρὸν πρόσωπόν μου, ἐγὼ, ποταπὸν ἐντομον ἀπέναντι
σοῦ, βασιλέως τῶν Οὐρανῶν! Ὡ μείνον ἐδῶ, ἀξιολάτρευτέ μοι Κύριε,
μείνον δι' ὀλίγον μαζύ μου. Ἐγὼ θέλει σὲ δουλεύσω πάντοτε γονυπε-
τῆς, θέλω γίνεαι ὁ δούλος σου, ὁ πιστὸς σου καὶ εὐπειθῆς δούλος. Ποτὲ
δὲν θέλω ἀπομακρυνθῆαι τοῦ πλευροῦ σου, καὶ τὴν νύκτα καίμενος ἐπὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΝΑΧΟΥ
ΥΟΙΚΙΡΤΑΠ . Π ΗΤΟΛΛΥΣ

τοῦ ἐδάφους, θέλω προσμείνει ἐξυπνος τὰς διαταγὰς σου. Θέλω συν-
πρίψει τὸ δικαίωμα μου, ξεσχίσει τὴν χλαμύδα μου καὶ θέλω τὰ εἶσαι
πρὸ τῶν ποδῶν σου. Ἐμπροσθέν σου ὀφείλω νὰ ἐνδύωμαι ἐκ σάκκου
καὶ κιλικίου. Τί λέγω; Συγχώρησον προσέτι τὰς αὐθάδεις ταύτας λέ-
ξεις, καθότι οὐδείς εἶναι ἀναξιώτερος νὰ σοὶ δώσῃ ἄσυλον ἢ ἐγὼ, καὶ
καταδέχῃ νὰ μ' εὐλογῆσῃς ἐὰν ὄχι δι' ἄλλο, τοῦλάχιστον διὰ τὴν
ἀξίαν τῆς ἀγιωτάτης ἐκείνης γυναίκης, ἣτις μὲ ἐτίμησε τῆς χειρὸς
της, καὶ τὴν ὁποίαν ἀναποφεύκτως ἡ θεία σου εὐσπλαγχνία μοὶ ἔδω-
κεν, ὅπως μόνον διατρέξω ἐυκολώτερον τὴν ὁδὸν τῆς τιμῆς καὶ ἀρετῆς.

X.

ΑΑΡΩΝ ΒΕΣΚΙΔ.

Ὁ περικλεῆς Σααδὶ, ποιητῆς Πέρσης, διηγεῖται τὸ ἀκόλουθον με-
κρὸν ἀνέκδοτον. Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀαρὼν Βεσκιδ παρουσιάσθη εἰς τὸν
πατέρα του παραπονούμενος ὅτι ἄνθρωπός τις εἶχε διαβάλλει κατὰ
τε τὴν μητέρα του καὶ ζητῶν ἐκδίκησιν δι' αὐτὴν τὴν ὄφιν. Ὑπέ μου,
ἀπεκρίθη ὁ γενναῖος Ἀαρὼν, περισσότερον θέλει καθυβρίσει τὴν
μητέρα σου ἢ ὁ συκοφάντης, διότι θὰ κάμῃς νὰ πισεύσῃσιν ὅτι αὐτὴ
δὲν σ' εἶδιδας νὰ συγχωρῆς.

ΓΝΩΜΙΚΑ.

Τὰ πάθη ἅπαντα εἰσὶν μορφαί τῆς τρέλλας καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ
θεία Πρόνοια δι' ἰδιαιτέρας τινας καλοκάγαθίας της, ἐξάγει καὶ ἀπ'
αὐτοῦ τοῦ Κακοῦ τὸ Καλόν. Ὁ φθόνος λ.χ. ὁ ὄφιος οὗτος ὁ φαρμακίζων
ὀλοκλήρως λαοὺς, ἐνῶ κατατρέχει ἄξιον τινα ἄνδρα, ἄλλο δὲν κάμνει
εἰμὴ νὰ τὸν ὠθεῖ εἰς τὸ ἐπὶ τὸ κρεῖττον πράττειν ὅπως αὐτὸς τὸν ταπει-
νώσῃ καὶ τὸν βιάσῃ εἰς σωτηρίαν. Τοῦτο τὸ τέρας ἠθέληεν εἶσθαι παρορ-
γότερον ἐὰν ὑπὲρ τῆς ἀξίας ἐπήρει. Ὅθω ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ
τὴν πρόοδον καὶ τελειοποίησιν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ ἡ μαρία εἶναι ἐ-
πιδικτικὴ ἐντελοῦς σκέψεως, καίτοι εἰς τὸ Κακὸν διευθυρομένης;

Ὅπως καταπατηθῶσιν βάνανσοί τινες ποτηροί, (ἄπειροι εἰσέτε
τοῦ καταχθονίου αὐτῶν ἐπαγγέλματος) ὅτε δυσφημίζουσι τοὺς ἄλ-
λους ἢ εαυτοὺς ἐπαινοῦσι τί ἀρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ; Ὁλίγιστον με-
τριος μνήμη. Ἐνθυμοῦ τὰς καλὰς πράξεις τῶν δυσφημιζομένων
καὶ τὰς βδελυρὰς τῶν καυχωμένων. Ἡ ἀγρυπτία καὶ παρουσία δὲν
ἠδύνατο νὰ ἐξασκῶνται ἐπὶ τῆς γῆς ἐὰν οἱ ἄνθρωποι κατεῖχον
πλειοτέραν ἀρχινοίαν καὶ παιδείαν καθότι ἡ μοχθηρία οὐκ ἔστιν
ἄλλο εἰμὴ ἀντίφασις καὶ βλακία.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

A1.Σ3.4196.0012

σημειώσεις πρὸς τὸν κ. 1090

Ἐξερχομένη τῶν πισστηρίων ἡ Β' ἐκδοσις τῆς ἀσματικῆς
Ἀκολουθίας καὶ τοῦ Βίου, τῶν Ἁγίων ἐνδόξων μαρτύρων **ΤΙ-**
ΜΟΘΕΟΥ καὶ **ΜΑΥΡΑΣ**, ἣτις διὰ τὴν παντελῆ σχεδὸν ἐλ-
λειψίν της, κατέστη τόσον πολυζήτητος, τὸ ἀναγγέλλομεν πρὸς
γνώσιν τῶν Ὀρθοδόξων συσταίνοντες ἐνταυτῶ αὐτὴν εὐρί-
σκειται δὲ αὐτὴ εἰς τὸ Τυπογραφεῖον εἰς Ζάκυνθος.

Ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος **Μοδέ-**
σου, Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἀνετυπώθη ἤδη ἐν Πάτραις
παρὰ τοῦ Κυρίου Α. Σ. Ἀγαπητοῦ. Τοῦ Φυλλαδίου τούτου ἡ
ἐκλογή διὰ μὲν τὴν ἐπανιότητά του εἶναι ἐπαινετὴ, διὰ δὲ τὴν
ἐπιμέλειαν ἣν ὁ μνησθεὶς Κύριος Ἀγαπητὸς κατέβαλεν εἰς τὴν
ἐκδοσιν ταύτην, εἶναι αὐτοσύστατον, καὶ ὁ ἐκδότης αὐτοῦ ἀξι-
ἐπαινος.

Τὸ βιβλιάριον ἐπονομαζόμενον **Θ ΜΑΓΕΙΡΟΣ Ἡ Ο**
ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἱταλικοῦ ὑπὸ Σωτηρίου Λομβάρδου,
ἐξεδόθη παρὰ τοῦ Κυρίου Α. Σ. Ἀγαπητοῦ ἐν Πάτραις. Τὴν
ἐκδοσιν ταύτην τοῦ βιβλιαρίου τούτου, χρησίμου ὄντος καὶ
ἀναγκασιότατου εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν, κατεσχόν ἡμεῖς εἰς τοὺς ζα-
χαροπλάστας καὶ πνευματοποιούς, ἤδη γνωστοποιούμεν καὶ συ-
σταίνομεν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Οροι της Συνδρομής.

- Α) Όστις δεχθή το πρώτον Φλλάδιον θεωρείται ως έτήσιος Συνδρομητής.
- Β) Συνδρομαί γίνονται εις το Τυπογραφείον εδ ΖΑΚΥΝΘΟΣ.
- Γ) Συνδρομή είναι προπληρωτέα.
- Δ) Τιμή της Συνδρομής, διά μὲν τὴν Ζάκυνθον Πένας 30, διά δὲ τὰς ἄλλας Νήσους Πένας 36, διά δὲ τὴν Αὐτόνομον Ἑλλάδα δραχ. 5 1/2.

Ο θέλων νὰ ἀναδεχθῆ τὴν ἐπιστάσιαν τῆς συνδρομῆς καὶ εἰσπράξεως τόπου τῆς, θέλει ἔχει συμφέρον δέκα τοῖς εκατόν.

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ θέλει ἀναγγέλλει εἰς τὸ ἐξώφυλλον τοῦ νεοφανῆ Συγγράμματός, ὡν ἀντίτυπον ἤθελε σταλῆ πρὸς τὸ Τυπογραφείον εδ ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ἀνταλλάσσεται μὲ πᾶν Περιοδικὸν Συγγράμμα καὶ πᾶσαν Ἑφημερίδα.

ΜΗ ΔΕ ΤΙΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ